

نمود فضای معماری ایرانی- عرفانی در طراحی مجموعه فرهنگی شمس تبریزی

فاطمه جمشیدی^{1*}، محمد رحمانی قصبه²، حسین اردلانی¹

1- دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان، دانشکده هنر و معماری، گروه معماری

2- دانشگاه آزاد اسلامی واحد مهدیشهرسمنان، دانشکده هنر و معماری، گروه معماری

f.jamshidi.7@gmail.com

rahmoh2003@yahoo.de

H.ardalani@yahoo.com

چکیده

با توجه به ویژگیهای امروزی زندگی شهرنشینی و تبعات آن، لزوم به وجود آمدن فضایی جهت حضور سازنده ادیبان، عارفان و هنرمندان، که رفتارسازان جامعه هستند، احساس می‌شود. با توجه به اینکه در جوامع رو به رشد و در حال توسعه، لزوم بازنگری به ارزشها و عناصر فرهنگی، بیش از پیش حس می‌گردد، هدف از این پژوهش، ارائه طرحی معمارانه به وسیله ادراک فضا از طریق فرهنگ ایرانی و از نگاه عرفانی به جهان پیرامون، با ایجاد ارتباط بین فرهنگ و عرفان با معماری ایرانی و همچنین خلق فضایی با کارکرد فرهنگی می‌باشد. در این پژوهش طراحی مجموعه فرهنگی شمس تبریزی مورد نظر است. منظور از انتخاب این موضوع تنها طراحی یک فضا نیست، بلکه بررسی نقش و تاثیر عوامل طراحی دو بعدی در طراحی‌های سه بعدی است، به عبارت دیگر بررسی عواملی که بتوانند معماری را در جایگاه هنری و فرهنگی آن یاری رسانند. چنانچه شناخت کامل نسبت به مفاهیم پایه هنری و ادبی این حوزه صورت پذیرد، درک معنا، انتقال پیام و مفهوم فضا بهتر دریافت می‌گردد. لذا این تحقیق به دنبال شناخت این اصول و مفاهیم حرکت میکند تا در رابطه با طراحی فضاهای معماری و خلق فضاهای بهینه، بتوان کارآمدتر عمل نمود. هدف در این میان، پیدا کردن و ترکیب عناصر و کیفیتهایی می‌باشد که بتوانند در یک سیستم به وحدت لازم برسند و کیفیت مورد انتظار را برای برطرف کردن نیازهای مخاطبان مجموعه ایجاد کنند. روش تحقیق، روشی کیفی با رویکرد تحلیل توصیفی و بر اساس برداشتها از نمونه‌های موجود در هنر معماری ایران است. روش تجزیه و تحلیل اطلاعات به صورت دسته بندی اطلاعاتی است که امور کمی و کیفی را بررسی می‌کنند، که به تناسب موضوع مورد تحقیق بصورت تشریحی، استقرایی و استنتاجی به مسأله می‌پردازد. همچنین از عقل، منطق و استدلال نیز استفاده شده است.

واژه‌های کلیدی: فضا، فرهنگ، مجموعه فرهنگی، معماری ایرانی- عرفانی، شمس تبریزی

1- مقدمه

همانطور که هرمان موتسیوس گفته است، معماری، وسیله واقعی سنجش فرهنگ یک ملت بوده و هست و هر بنایی به عنوان جزئی از فرهنگ معماری این وظیفه را دارد که یک اندیشه ی ذهنی را از طریق فرم ظاهری خود عینیت بخشد و به این ترتیب نمودی خواهد بود برای سنجش این فرهنگ [1].